

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

ТЕМА. Загальні положення цивільного процесуального права

Сутність правосуддя в цивільних справах і цивільного судочинства. Поняття цивільного процесу (цивільного судочинства). Цивільне судочинство та інші форми судочинства.

Предмет цивільного процесуального права. Метод правового регулювання цивільних процесуальних правовідносин. Цивільне процесуальне законодавство. Межі дії цивільного процесуального закону. Судова практика в цивільному судочинстві. Наука цивільного процесуального права.

Поняття, завдання, види та стадії цивільного судочинства.

ТЕМА. Принципи (засади) цивільного судочинства та їх система

Поняття та система принципів цивільного судочинства. Загальновизнані принципи права. Окремі принципи цивільного судочинства (принцип законності, принцип незалежності суддів та підкорення їх тільки закону, принцип рівності учасників перед законом та судом, принцип гласності, принцип забезпечення апеляційного та касаційного оскарження, принцип мови цивільного судочинства, принцип обов'язковості судових рішень, принцип диспозитивності, принцип змагальності, принцип рівноправності сторін та інші).

ТЕМА. Цивільні процесуальні правовідносини

Поняття цивільних процесуальних правовідносин. Передумови виникнення цивільних процесуальних правовідносин. Елементи цивільних процесуальних правовідносин.

Суд як суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин. Визначення складу суду. Склад суду. Підстави для відводу (самовідводу) судді. Наслідки відводу суду (судді).

ТЕМА. Учасники справи

Склад учасників справи. Процесуальні права та обов'язки учасників справи. Цивільна процесуальна правоздатність. Цивільна процесуальна дієздатність.

Сторони в судовому процесі, їхні спеціальні процесуальні права та обов'язки.

Процесуальна співучасть.

Залучення до участі в справі співвідповідача. Заміна неналежного відповідача.

Треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору. Процесуальне правонаступництво.

ТЕМА. Участь у судовому процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб

Представники. Поняття й види представництва в судовому процесі. Особи, які можуть бути представниками. Особи, які не можуть бути представниками. Повноваження представника в суді. Документи, що підтверджують повноваження представників.

Підстави та форми участі в цивільному процесі Уповноваженого Верховної Ради України, прокурора, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, фізичних та юридичних осіб, які захищають права інших осіб. Порядок порушення цивільної справи на захист прав та охоронюваних законом інтересів інших осіб. Участь органів державної влади та місцевого самоврядування в процесі для подання висновку у справі.

ТЕМА. Інші учасники судового процесу

Цивільний процесуальний статус помічника судді. Секретар судового засідання. Судовий розпорядник. Цивільний процесуальний статус свідка. Цивільний процесуальний статус експерта, експерта з питань права. Спеціаліст. Перекладач.

ТЕМА. Цивільна юрисдикція

Поняття та види цивільної юрисдикції. Предметна та суб'єктна юрисдикція. Інстанційна юрисдикція. Територіальна юрисдикція (підсудність). Наслідки порушення правил підсудності. Порядок передачі справ з одного суду до іншого.

ТЕМА. Докази та доказування в цивільному судочинстві

Поняття доказів у судовому процесі. Види засобів доказування: письмові, речові та електронні докази, висновки експертів, показання свідків. Обов'язок доказування та подання доказів.

Предмет доказування. Підстави звільнення від доказування.

Оцінка доказів. Забезпечення доказів.

ТЕМА. Процесуальні строки

Поняття процесуальних строків та їх види. Обчислення процесуальних строків. Початок перебігу й закінчення процесуальних строків. Продовження та поновлення процесуальних строків.

ТЕМА. Судові виклики та повідомлення

Поняття та види судових повісток. Порядок вручення судових повісток.

ТЕМА. Судові витрати

Поняття і види судових витрат. Попереднє визначення суми судових витрат. Забезпечення та попередня оплата судових витрат. Відстрочення та розстрочення судових витрат, зменшення їх розміру або звільнення від їх оплати.

Розподіл судових витрат між сторонами.

ТЕМА. Заходи процесуального примусу

Поняття заходів процесуального примусу, підстави їх застосування та види. Підстави та порядок застосування заходів процесуального примусу.

ТЕМА. Позовне провадження

Поняття позову. Види позовів. Підстави та види забезпечення позову. Зустрічне забезпечення. Заяви по суті справи, їх види. Позовна заява, її зміст і форма. Пред'явлення позову. Залишення позовної заяви без руху, повернення заяви, відмова у відкритті провадження в справі. Відкриття провадження в справі.

Підготовче провадження. Захист відповідача від пред'явленого позову. Відзив, заперечення та зустрічний позов.

Врегулювання спору за участю судді.

Відмова позивача від позову, визнання позову відповідачем. Мирова угода сторін. Завдання та строки розгляду справи по суті.

Відкриття розгляду справи по суті.

З'ясування обставин справи та дослідження доказів.

Судові дебати та ухвалення рішення. Фіксування судового процесу.

Ускладнення у процесі судового розгляду цивільної справи. Відкладення розгляду справи та перерва в судовому засіданні. Зупинення провадження по справі. Закриття провадження у справі. Залишення позову без розгляду.

ТЕМА. Рішення суду першої інстанції

Поняття та види рішень суду. Вимоги, яким повинно відповідати судові рішення. Зміст судового рішення. Усунення недоліків рішення судом, який його ухвалив. Набрання рішенням суду законної сили.

ТЕМА. Розгляд цивільної справи в порядку спрощеного позовного провадження

Справи, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження.

Особливості розгляду цивільної справи в порядку спрощеного позовного провадження. Строк розгляду справи в порядку спрощеного позовного провадження. Клопотання позивача про розгляд справи в порядку спрощеного позовного провадження. Вирішення питання про розгляд справи в порядку спрощеного позовного провадження. Особливості подання заяв по суті справи. Процесуальний порядок розгляду справи в порядку спрощеного позовного провадження.

ТЕМА. Умови та порядок проведення заочного розгляду цивільної справи

Умови та порядок заочного розгляду справи. Сутність заочного рішення, його зміст та законна сила. Порядок перегляду заочного рішення. Скасування та оскарження судового рішення.

ТЕМА. Особливості позовного провадження у справах про визнання необґрунтованими активів та їх витребування

Пред'явлення позову про визнання необґрунтованими активів та їх витребування. Визнання необґрунтованими активів. Правові наслідки визнання активів необґрунтованими.

ТЕМА. Наказне провадження

Сутність наказного провадження. Підстави для видачі судового наказу. Порухення наказного провадження. Порядок розгляду заяв про видачу судового наказу. Судовий наказ як процесуальний акт і процесуальний документ. Скасування судового наказу. Набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачеві.

ТЕМА. Окреме провадження

Загальна характеристика окремого провадження, його особливості. Справи про зміну правового статусу фізичної особи та встановлення фактів, що мають юридичне значення (визнання фізичної особи обмежено дієздатною чи недієздатною; надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності; визнання фізичної особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою; усиновлення; встановлення фактів, що мають юридичне значення). Справи про визнання або відновлення неоспорюваних суб'єктивних прав (відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі; передача безхазяйної нерухомої речі в комунальну власність; визнання спадщини відумерлою). Справи про застосування встановлених законом заходів щодо захисту прав та законних інтересів (надання особі психіатричної допомоги в примусовому порядку; справи про обов'язкову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу; справи про розкриття банками інформації, яка містить банківську таємницю щодо юридичних та фізичних

осіб; справи про видачу і продовження обмежувального припису).

ТЕМА. Апеляційне провадження

Право апеляційного оскарження: суб'єкти та особливості реалізації. Об'єкти апеляційного оскарження. Строки апеляційного оскарження. Форма і зміст апеляційної скарги. Порядок подання та прийняття апеляційної скарги до розгляду.

Відкриття апеляційного провадження. Залишення апеляційної скарги без руху, повернення апеляційної скарги. Підстави для відмови у відкритті апеляційного провадження. Відзив на апеляційну скаргу, приєднання до апеляційної скарги, доповнення, зміна апеляційної скарги або відкликання її або відмова від неї.

Апеляційний розгляд. Підготовка розгляду справи апеляційним судом. Межі та порядок розгляду справи апеляційним судом. Порядок розгляду апеляційної скарги, що надійшла до суду апеляційної інстанції після закінчення апеляційного розгляду справи. Повноваження апеляційного суду. Ухвала та постанова суду апеляційної інстанції, їх зміст. Окрема ухвала апеляційного суду. Законна сила постанови і ухвали суду апеляційної інстанції.

ТЕМА. Провадження в касаційній інстанції

Поняття та значення касаційного провадження. Право та строк касаційного оскарження. Порядок подання, форма та зміст касаційної скарги.

Відкриття касаційного провадження у справі. Залишення касаційної скарги без руху, повернення касаційної скарги. Підстави для відмови у відкритті касаційного провадження у справі. Відзив на касаційну скаргу, приєднання до касаційної скарги, доповнення, зміна касаційної скарги або відкликання її та відмова від неї.

Касаційний розгляд. Підготовка справи до касаційного розгляду, попередній розгляд справи. Межі розгляду справи судом касаційної інстанції. Попередній розгляд справи. Процесуальний порядок та строк розгляду справи судом касаційної інстанції. Підстави для передачі справи на розгляд та особливості розгляду справи палатою, об'єднано палатою або Великою Палатою Верховного Суду. Порядок розгляду касаційної скарги, що надійшла до суду касаційної інстанції після закінчення касаційного розгляду справи.

Повноваження суду касаційної інстанції. Порядок прийняття постанов судом касаційної інстанції. Постанова суду касаційної інстанції, її зміст. Окрема ухвала касаційного суду.

ТЕМА. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами

Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Строк подання заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Форма і зміст заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Порядок подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Відкриття провадження за нововиявленими або виключними обставинами. Розгляд заяви.

ТЕМА. Звернення судових рішень до виконання

Виконання судових рішень як частина цивільного процесу. Джерела виконавчого законодавства. Органи примусового виконання судових рішень. Повноваження суду у виконавчому провадженні. Особи, які беруть участь у виконавчому провадженні, їх права та обов'язки. Правовий статус осіб, які сприяють здійсненню виконавчих дій.

Виконавчі документи. Порядок видачі виконавчих листів. Видача дублікату виконавського листа або судового наказу. Строки пред'явлення виконавчого документа до виконання. Поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання.

Відкриття виконавчого провадження. Відкладення виконавчих дій. Зупинення, припинення, закінчення виконавчого провадження. Повернення виконавчого документа. Роз'яснення виконавчого документа. Відстрочка і розстрочка виконання судових актів, зміни способу і порядку їх виконання. Заходи примусового виконання.

Поворот виконання судових рішень. Порядок, строки, особливості повороту виконання в окремих категоріях цивільних справ.

Судовий контроль за виконанням судових рішень, його правова природа. Право сторони виконавчого провадження на оскарження дій або бездіяльності державного виконавця та порядок його реалізації. Розгляд скарги та судові рішення за скаргою.

ТЕМА. Відновлення втраченого судового провадження

Поняття втрати судового провадження. Процесуальний порядок відновлення втраченого судового провадження. Рішення суду про відновлення втраченого судового провадження.

ТЕМА. Визнання та виконання рішень іноземних судів, міжнародних комерційних арбітражів в Україні

Визнання та звернення до виконання рішення іноземного суду, що підлягає примусовому виконанню. Умови визнання та виконання рішення іноземного суду, що підлягає примусовому виконанню. Строки пред'явлення рішення іноземного суду до примусового виконання. Порядок подання клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду. Вимоги до клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду. Розгляд клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду. Підстави для відмови у задоволенні клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду. Звернення до примусового виконання рішення іноземного суду.

Визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню. Умови визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню. Порядок подання клопотання про визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню. Розгляд клопотання про визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню.

Визнання та надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу. Умови визнання та надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу, якщо його місце знаходиться за межами України. Порядок і строки подання заяви про визнання і надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу. Форма і зміст заяви про визнання і надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу. Порядок розгляду заяви про визнання і надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу. Підстави для відмови у визнанні і наданні дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу. Ухвала суду про визнання і надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу або про відмову у визнанні і наданні дозволу на виконання. Добровільне виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу про стягнення грошових коштів. Надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу, якщо місце арбітражу знаходиться на території України.

ТЕМА. Альтернативні форми розгляду цивільних справ

Третейські суди. Значення третейського розгляду цивільно-правових спорів. Порядок розгляду спорів третейським судом.

Провадження у справах про оскарження рішень третейських судів, оспорування рішень міжнародних комерційних арбітражів. Оскарження рішення третейського суду, оспорування рішення міжнародного комерційного арбітражу. Форма і зміст заяви про скасування рішення третейського суду, міжнародного комерційного арбітражу. Відкриття провадження у справі. Підготовка справи до розгляду. Судовий розгляд справи про оскарження рішення третейського суду, міжнародного комерційного арбітражу. Підстави для скасування рішення третейського суду.

Підстави для скасування рішення міжнародного комерційного арбітражу. Ухвала суду у справі про скасування рішення третейського суду, міжнародного комерційного арбітражу. Порядок оскарження постанов міжнародного комерційного арбітражу щодо наявності у нього компетенції, винесених в порядку розгляду питань попереднього характеру.

Провадження у справах про надання дозволу на примусове виконання рішень третейських судів. Видача виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду. Форма і зміст заяви про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду. Порядок розгляду заяви про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду. Підстави для відмови у видачі виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду. Ухвала суду про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду або про відмову у його видачі.

ТЕМА. Провадження у справах за участю іноземних осіб

Поняття міжнародного цивільного процесу. Джерела міжнародного цивільного процесу. Правове становище іноземних осіб у цивільному процесі. Процесуальні права та обов'язки іноземних осіб, осіб без громадянства, їх процесуальна правоздатність і дієздатність. Процесуальна правоздатність іноземних юридичних осіб та міжнародних організацій.

Позови до іноземних держав та міжнародних організацій. Судовий імунітет. Підсудність цивільних справ за участю іноземних осіб.

Звернення суду України із судовим дорученням про надання правової допомоги до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави. Зміст і форма судового доручення про надання правової допомоги. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів. Виконання судового доручення іноземного суду про вручення виклику до суду чи інших документів. Виконання судових доручень закордонними дипломатичними установами України.